

2. «Бесатар» повесіндегі заман бейнесі

және қамашырақ келімі»

«Зар, зар заман, зар заман
тар заман»

Қазақ халқы дербес, тәуелсіз ел болар аңыз-
да талай қанда сәтті оқиғаны бастап келірген.
Салсаттың, құрбаны, қаруы болып, ашаршылық кезі
адамдардың өмір сүру, көздері ошаң басып. Ме-
нің ойымына, айға таңба басқандай - халық,
әділеттілік қамашырақ қарай, бұйық қоны-
шынан қан аққан адам қол астында болы-
п отыр. Осы түсінік ойдағы автор «Бесатар»
повесінде қалай көрсетеді?

Бол кездегі Кеңес Үкіметі қандағы әр мейрім-
сіз салсаттың мылтық, арқаны суреттейді.
Бесатар түркі мағынада қолданыста жүрген
қару. Мылтық, садақтан атылған небедей, бір
мақсатты ұстамада - июю. Осылайша автор
мылтық, арқаны жүргізген салсаттың айта-
ды. Осыған сәйкес туралы менің ойым, салсат
қазақ халқының иері, тілім таппау - қазақ
- то қазақ, аманан атыру. Сондағы автор
мақсаты - ұрпақтарға, тапшық - бұтқы, а
дейін заман бейнесін айқып түрде айты.
Себебі, өз тарихын білмейтін адам сол та-
рихтанғы өмір турар қателіктерге қайты
басыды. Заман бейнесі Кеңес Үкіметімен тікелей
байланыста. Бүкілті менің қол

даму тапай қазақ өмірін күтпеген нәрседен
үзді. Мәжусіздік нәсілдерге келген құрбан
болған халық, өз бейбіт көк аспаны арманда.
Қазақтың азабын, шұңғыл қайғысын қазақстан тарих-
ындағы бітпес естелік, қара шұңқыр. Сөбі, отарлық
мемлекет бағыныңдағы шұңғыл тапай құндылықта-
ры, өзіне жама тәң ерекшеліктерін, даму меншігіне әне-
мің сәтіндіреді. Басқа бейнесі «Бесатар» нәсілдерінде
сөзден еңісін рет тап болушы көрсетеді. Автор
жеткізгісі келген нәсілді ой - саясат халықтың кері
дәрі тәсілдей, екеуі дербес түрде жүргізілгені ғұрып.
Тәңірмен басқа нәсілдері - ақыл. Сондай сәтін автор
ақылмен саясат жасауы арқылы жүргізеді. Автордың
ашық айтып, қалыптылық шұңғыл Бесатар арқылы. Бір
сөзбен халықтың озбырлықтан саясаттан ашық
авторлық жүзеге келіреді. Қалыптылық ашық, қалыптылық
көрсетіледі, қалыптылық қалыптылық халықтың
авторлық жасап.

Қалыптылықпен, «Бесатар» нәсілдері-
де заман бейнесін саясат қалыптылық,
халық еңес. Қалыптылық саясат еңесі тәңір-
ді тәңірлік тәңір, ақылмен - халық,
тарихы.